18.5.2022

Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Viite: HE 47/2022 vp

LISTAYHTIÖIDEN NEUVOTTELUKUNNAN LAUSUNTO

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Listayhtiöiden neuvottelukunnan (jäljempänä LYNK) lausuntoa hallituksen esityksestä laeiksi osakeyhtiölain, asunto-osakeyhtiölain, osuuskuntalain ja yhdistyslain muuttamisesta (HE 47/2022 vp.). Lausuntonaan LYNK lausuu kunnioittavasti seuraavan.

Yleistä

LYNK lausuu hallituksen esityksestä vain osakeyhtiölakia koskevien ehdotusten osalta.

Hallituksen esityksen tavoitteena on muun muassa helpottaa niin sanottujen hybridimuotoisten yhtiökokousten järjestämistä ja osallistumista niihin sekä mahdollistaa ilman kokouspaikkaa pidettävien yhtiökokousten järjestäminen. Hallituksen esityksen valmistelussa on kuultu laajasti eri sidosryhmiä. Myös ehdotettujen säännösten vaikutuksia on arvioitu monipuolisesti. LYNK kannattaa hallituksen esityksessä esitettyjä osakeyhtiölain muutoksia. LYNK pitää tärkeänä, että etäyhtiökokouksia koskeva sääntely on riittävän joustavaa ja mahdollistaa teknologisen kehityksen.

LYNK on laatinut pörssiyhtiöille käytännön ohjeistusta sekä tavanomaisiin osakeyhtiölain että väliaikaisen lainsäädännön (tällä hetkellä laki 375/2021) mukaisiin yhtiökokouksiin liittyen. Pörssiyhtiöt ovat noudattaneet näitä ohjeistuksia laajasti. LYNK tulee päivittämään ohjeistustaan ehdotettujen lainmuutosten johdosta.

Yhtiökokousmenettelyistä

Covid 19 -pandemian johdosta säädetty väliaikainen lainsäädäntö on antanut pörssi- ja First North -yhtiöille mahdollisuuden rajoittaa osakkeenomistajien osallistumista kokoukseen paikan päällä tartuntatilanteen niin vaatiessa. Väliaikainen lainsäädäntö on mahdollistanut yhtiökokousten läpiviennin pandemia-aikana ilman ylimääräisten terveydellisten riskien ottamista. Samalla yhtiöt ovat saaneet kokemuksia etäosallistumisen eri muodoista, ja yhtiökokouspalvelujen järjestäjät ovat kehittäneet järjestelmiään yhtiöiden tarpeita ja lainsäädännön vaatimuksia paremmin tukeviksi.

Nyt ehdotetuissa osakeyhtiölain muutoksissa on pyritty ottamaan huomioon väliaikaisen lain soveltamisesta saadut kokemukset sekä säilyttämään osakeyhtiölain lähtökohtana oleva laaja tahdonvaltaisuus. LYNK kannattaa hallituksen esityksessä valittua lähtökohtaa, jonka mukaan yhtiöillä säilyy suhteellisen laaja vapaus valita omalle osakkeenomistajakunnalleen sopivin yhtiökokousmenettely. Ehdotettu 5 luvun 16 §:n 4 momentti mahdollistaisi esimerkiksi sen, että fyysiseen kokoukseen voisi osallistua etäyhteyden välityksellä niin, että etäyhteyden välityksellä osallistuvalla osakkeenomistajalla olisi äänioikeus, mutta puhe- ja kyselyoikeus toteutettaisiin kokouksen aikana kirjallisesti.

Yhtiöiden laaja valinnanvapaus yhtiökokousten järjestämisessä on LYNK:n näkemyksen mukaan tärkeää myös siksi, että yhtiökokouspalvelujen tarjoajia on vähän ja yhtiökokouskausi on suhteellisen tiivis. Lainsäädännöllä ei tule luoda kannusteita siihen, että harvat palveluntarjoajat pystyisivät hyötymään taloudellisesti oligopolitilanteesta.

LYNK kiinnittää yhtiökokousten etäosallistumisen osalta huomiota myös siihen, että muiden kuin suomalaisten osakkeenomistajien tunnistamiseen liittyy edelleen merkittäviä haasteita. Käytännössä etäyhteyden välityksellä osallistuvat ulkomaiset osakkeenomistajat joudutaan tunnistamaan manuaalisesti, mikä on työlästä erityisesti niissä yhtiöissä, joissa on paljon ulkomaisia osakkeenomistajia.

Velvollisuudesta järjestää hybridikokous

LYNK kannattaa hallituksen esitystä siitä, että velvollisuudesta 5 luvun 16 §:n 2 momentissa tarkoitetun yhtiökokouksen, jossa osakkeenomistajat voivat käyttää täysimääräisesti päätösvaltaansa etäyhteyden välityksellä, järjestämiseen tulisi säätää yhtiöjärjestyksessä. Määrävähemmistölle ei siten säädettäisi erikseen oikeutta vaatia tällaisen yhtiökokouksen järjestämistä pörssi- tai First North -yhtiöissä, vaikka tällainenkin vaihtoehto oli hallituksen esityksen valmistelussa esillä.

Päätöksenteko osakeyhtiössä perustuu enemmistöpäätöksiin. Silloin, kun on kyse osakkeenomistajan suojan ydinalueesta, määrävähemmistölle on säädetty erityisiä oikeuksia, kuten oikeus vaatia ylimääräistä yhtiökokousta, erityistä tarkastusta, vähemmistöosinkoa tai tilinpäätöksen hyväksymistä ja voiton käyttämistä koskevan asian siirtämistä jatkokokoukseen. On selvää, että yhtiökokouksen pitotapaa koskevassa sääntelyssä ei ole kyse ei ole saman tasoista vähemmistönsuojaa edellyttävästä tilanteesta.

Vaikka osakkeenomistajilla ei olekaan oikeutta vaatia mahdollisuutta osallistua yhtiökokoukseen täysimääräisin osakkeenomistajan oikeuksin etäyhteyden välityksellä, voimassa olevan osakeyhtiölain mukaan yhden kymmenesosan määrävähemmistö voisi joka tapauksessa vaatia ylimääräisen yhtiökokouksen kokoon kutsumista päättämään yhtiöjärjestyksen muuttamisesta. Lisäksi jo yksittäinenkin osakkeenomistaja voisi voimassa olevan osakeyhtiölain nojalla vaatia yhtiöjärjestyksen muuttamista koskevan asiaa käsiteltäväksi yhtiökokouksessa. Päätös tehtäisiin yhtiökokouksessa kummassakin tapauksessa ehdotetun 5 luvun 27 §:n 5 momentin mukaan tavallisella enemmistöpäätöksellä.

LYNK toteaa, että pörssi- ja First North -yhtiöiden osakkeenomistajien määrä ja osakkeenomistajakunnan rakenne vaihtelevat paljon. Suurissa listaamattomissa osakeyhtiöissä voi olla enemmän osakkeenomistajia kuin osakkeenomistajamäärältään pienimmissä listatuissa yhtiöissä. Tästäkään näkökulmasta ei ole perusteltua, että yksinomaan pörssi- ja First North -yhtiöiden yhtiökokoustapaan kohdistettaisiin erityisiä säännöksiä.

LISTAYHTIÖIDEN NEUVOTTELUKUNTA

Mikko Korttila
puheenjohtaja

Ville Kajala
sihteeri

Listayhtiöiden neuvottelukunta on Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) ja Keskuskauppakamarin perustama vapaamuotoinen yhteistyöelin, jonka tarkoituksena on edistää pörssiyhtiöiden välistä vuorovaikutusta erityisesti arvopaperimarkkinoiden sääntelyä koskevissa kysymyksissä.